

“ในแง่ของงานวิจัย เราต้องตั้งเป้าหมายออกมาว่า ในแต่ละปี
**เราจะมี การค้นพบสิ่งใหม่ หรืออย่างน้อย
 ต้องมีการต่อยอดผลงานเดิมให้เกิดขึ้น”**

ศ.ดร.นพ.สมชาย จงวุฒิเวศย์

หน่วยปฏิบัติการวิจัยอณูชีววิทยาของมาลาเรียและปรสิตดวยโอกาส
 ภาควิชาปรสิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แรงบันดาลใจในการเลือกเรียนแพทย์
 โดยเฉพาะการสนใจในโรคติดเชื้อ
 เกี่ยวกับปรสิตวิทยา**

ผมสอบ entrance เข้าศึกษาในปี พ.ศ. 2521 สาเหตุที่เลือกเรียนแพทย์เพราะมีหลายปัจจัยสนับสนุน ตั้งแต่ที่บ้านอยากให้ไปเป็นหมอ ค่านิยมการเลือกคณะตามลำดับคะแนน และแพทย์นับเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคมอย่างมากในขณะนั้น โดยส่วนตัวคิดว่าการศึกษาแพทย์เป็นเรื่องท้าทาย ทั้งความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความมีวินัยอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ โดยส่วนตัวแล้วผมเองก็ชอบสายชีววิทยามาก ดังนั้น จึงเลือกเรียนแพทย์ที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอันดับ 1 พอมาเรียนก็ชอบตั้งแต่แรกเลย ช่วงปี 1-2 ในหลักสูตรที่ยังมีระบบ intern นั้นได้มีโอกาสเรียนวิชาที่หลากหลาย รวมทั้งวิชาทางด้าน social science ซึ่งพื้นฐานในวิชาเหล่านี้แม้จะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพ แต่สิ่งเหล่านี้นับว่ามีคุณค่ากับชีวิตจบจนปัจจุบัน เนื่องจากทำให้เราได้มองเห็นโลกในมุมมองอื่น ๆ พอข้ามฝั่งมาเรียนแพทย์ pre-clinic เป็นเวลา 2 ปี ก็ยังสนุกกับการเรียนอีกหลายวิชา รวมทั้งวิชาที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อโดยเฉพาะวิชาปรสิตวิทยา เนื่องจากเกี่ยวกับโรคติดเชื้อที่มีองค์ประกอบของระบบนิเวศและการส่งผลกับสุขภาพของคน วิชานี้มีเสน่ห์ เรียนสนุก พอเรียนชั้น clinic ก็มีวิชาอายุรศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่ชอบมาก เพราะว่า

Expert Focus เป็นคอลัมน์จากการสัมภาษณ์ทัศนคติ มุมมอง แบบแผนการดำเนินชีวิตของแพทย์ต้นแบบในสาขา โดยมุ่งหวังให้เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อยสำหรับแพทย์รุ่นใหม่ในการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ แพทย์ท่านใดสนใจเสนอชื่อ สามารถติดต่อแจ้งชื่อได้ที่เจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการ ตามรายละเอียดหน้าสารบัญ

ต้องใช้ความรู้มาก ต้องรู้จักคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล ต้องมีความละเอียดรอบคอบ จึงนับเป็นศาสตร์ที่มีพลวัตในตัว เป็นพื้นฐานหลักของวิชาชีพแพทย์ หลังจากที่เรียนแพทย์เสร็จ จึงได้ไป intern ที่โรงพยาบาลชลประทาน ในช่วง intern ทางโรงพยาบาลได้จัดให้มี elective ที่สถาบันโรคผิวหนังและโรงพยาบาลเด็ก ซึ่งปัจจุบันคือสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ที่โรงพยาบาลเด็กได้มีโอกาสพบกับ ศ.พญ.อุษา ทิสยากร ตอนนั้นอาจารย์ดูแลเวิร์ดโรคติดเชื้อซึ่งมีผู้ป่วยจำนวนมาก มีเวิร์ดไข้เลือดออกโดยเฉพาะ และมีระบบการอบรมที่เข้มข้น การได้มีโอกาสฝึกงานภายใต้การดูแลของท่านอาจารย์นับว่าเป็นสิ่งที่มีค่ามาก อาจารย์ถือได้ว่าเป็นแพทย์ในอุดมคติ (ideal doctor) ท่านหนึ่ง โดยเป็นแบบอย่างที่ดีมากแก่ลูกศิษย์ทั้งหลาย อาจารย์ไม่ทำคลินิกส่วนตัว ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์อาจารย์จะคอยมาติดตามผู้ป่วยตลอด อาจารย์เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยในการเป็นแพทย์สูงมาก มีความตั้งใจจริง อีกทั้งยังเป็นกุมารแพทย์โรคติดเชื้อที่เก่งมากท่านหนึ่ง

หลังจากนั้นช่วงใช้ทุน 2 ปี ครั้งแรกผมคิดว่าจะไปใช้ทุนในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข แต่ในวินาทีสุดท้ายเพื่อนสนิทคนหนึ่งได้ชวนให้มาใช้ทุนในภาควิชาทาง pre-clinic จึงได้ตัดสินใจมาใช้ทุนที่ภาควิชาปรสิตวิทยา ในขณะที่นั้นได้หมายมั่นว่าจบ 2 ปี เมื่อไหร่จะกลับไปทำงานที่โรงพยาบาลชลประทานหรือโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในระหว่างทำงานเป็นแพทย์ใช้ทุนที่ภาควิชาปรสิตวิทยานั้น ครั้งหนึ่งได้มีโอกาสไปฟัง grand round ที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ มีการบรรยายเรื่องโรคติดเชื้อประเภทฉวยโอกาสในผู้ป่วยโรคเอดส์ ซึ่งเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2528 โรคเอดส์เป็นโรคที่ค่อนข้างใหม่และยังไม่มีการรักษาชัดเจนในประเทศไทย อาจารย์ผู้บรรยายได้พูดถึงการติดเชื้อจากจุลชีพฉวยโอกาสที่ก่อโรครุนแรงหลายชนิดในผู้ป่วยโรคเอดส์ แต่มีเชื้อฉวยโอกาสชนิดหนึ่งซึ่งเป็นปรสิต คือ Cryptosporidium ที่ผมกลับไม่รู้จัก ทั้ง ๆ ที่เป็นแพทย์ใช้ทุนอยู่ในภาควิชาปรสิตวิทยา เนื่องจากเป็นเชื้อปรสิตที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อน จากจุดนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เริ่มค้นคว้าเกี่ยวกับ protozoa ชนิดนี้ โดยเริ่มจากการทบทวนวารสารที่เกี่ยวข้อง และเขียนจดหมายติดต่อกับนักวิจัยต่างประเทศ ซึ่งนับว่าโชคดีที่ได้รับความอนุเคราะห์ตัวอย่างและขั้นตอนการวินิจฉัย protozoa ดังกล่าว ทำให้มีโอกาสได้ทดลองทำงานวิจัย และคิดว่าจะฝากเป็นผลงานให้กับภาควิชาทั้งหมด สัญญาการเป็นแพทย์ใช้ทุนในระยะเวลา 2 ปี ซึ่งงานวิจัยที่ทำออกมาก็ประสบความสำเร็จและได้เปิดบริการตรวจในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นครั้งแรก แต่ขณะนั้นยังขาดทักษะและผู้ชี้แนะในการเขียนบทความทางวิชาการในภาควิชา ดังนั้น แม้ว่าผลงานวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาครั้งแรกในประเทศไทย แต่ความล่าช้าในการนำเสนอผลงานจึงทำให้คุณค่าของผลงานมีไม่มากเท่าที่ควร

ในขณะที่เดียวกันระหว่างทำงานเป็นแพทย์ใช้ทุนที่ภาควิชาปรสิตวิทยา และคิดว่าจะกลับไปทำงานที่โรงพยาบาลชลประทานเช่นเดิมโดยคำชักชวนของพี่ ๆ ที่โรงพยาบาลดังกล่าว แต่ด้วยการที่ได้เริ่มทำงานวิจัยและชอบการวิจัยมาก จึงได้สอบชิงทุนของมูลนิธิฮิตาชิ (The Hitachi Scholarship Foundation) เพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกที่ประเทศญี่ปุ่นตามคำแนะนำของ ผศ.นพ.ประเสริฐ สิทธิเจริญชัย ร่วมกับการสนับสนุนของ รศ.นพ.ชาติรี จินตนาวงศ์ และได้ทุนดังกล่าวในที่สุด โดยไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยนางาซากิ ประเทศญี่ปุ่น ในสาขาวิชา molecular protozoology สาเหตุที่

เลือกมหาวิทยาลัยนี้ เนื่องจากเป็นสถาบันวิจัยเกี่ยวกับโรคเขตร้อนซึ่งมีไม่กี่แห่งในประเทศไทยญี่ปุ่น และจากคำแนะนำของ รศ.ดร.วราณี สุขศรี อดีตอาจารย์ในภาควิชาปรสิตวิทยา ผมใช้เวลาศึกษาอยู่ 4 ปี และได้ทำวิจัยเกี่ยวกับอนุชีววิทยาของเชื้อมาลาเรีย ภายใต้การดูแลของ Prof. Dr. Hiroji Kanbara ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง มีจิตใจโอบอ้อมอารี ให้ความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ มีความปรารถนาดีต่อศิษย์ทุกคนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ที่ราบจนปัจจุบัน นอกจากการเรียนแล้ว ประสบการณ์ในประเทศญี่ปุ่นทำให้เกิดความประทับใจหลายอย่าง เช่น ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรักชาติ ที่สำคัญ คือ เป็นสังคมที่ยกย่องคนเก่งและคนดี เป็นต้น จากนั้นจึงเดินทางกลับมาประเทศไทย ซึ่งเมื่อกลับมาครั้งแรกนับว่ามีโอกาสที่ดีเนื่องจาก ศ.นพ.ศุภวดี ชุตินวงศ์ ท่านเป็นคณบดีคณะแพทยศาสตร์ในขณะนั้น เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลและได้ให้การสนับสนุนงานวิจัยใน pre-clinic เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ มูลนิธิฮิตาชิซึ่งนอกจากจะสนับสนุนการศึกษาขณะอยู่ประเทศญี่ปุ่นแล้ว ยังให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภายใต้การสนับสนุนของทุนที่มีศักยภาพที่ดี ให้ความช่วยเหลือด้านครุภัณฑ์ที่จำเป็นเร่งด่วน และการสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติอย่างเต็มที่ ดังนั้น งานวิจัยจึงได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจวบจนปัจจุบัน

ความภูมิใจและความสำเร็จที่ผ่านมา

เรื่องแรกน่าจะเป็นเรื่องของกรณีโอกาสเข้าศึกษาและได้ทำงานที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นสถาบันที่คนไทยยกย่องมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ เรื่องที่ 2 คือ ผลงานที่ผ่านมาก็เกี่ยวกับการค้นพบปรสิตต่าง ๆ ที่ก่อโรคในคนเป็นครั้งแรก เช่น การค้นพบการระบาดของพยาธิ Trichinella pseudospiralis ครั้งแรกในโลก การค้นพบการติดเชื้อ Plasmodium knowlesi ในคนเป็นครั้งแรกในประเทศไทย รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปรสิตหลายชนิดที่มีความสำคัญในประเทศไทยในเชิงพันธุกรรมประชากรและวิวัฒนาการระดับโมเลกุล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเชื้อมาลาเรีย เรื่องที่ 3 เป็นความภูมิใจที่ได้ร่วมงาน

กับอาจารย์แพทย์ดี ๆ ที่มีความรู้ความสามารถสูง ส่งผลให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ตามมา เช่น ความเป็นเลิศในการเป็นกุมารแพทย์โรคติดเชื้อของ ศ.พญ.อุษา ทิสยากร ทำให้สามารถค้นพบผู้ป่วย visceral leishmaniasis รายแรกที่ติดเชื้อภายในประเทศไทย ความเชี่ยวชาญในโรคกระจกตาของ ผศ.พญ.ลลิตา ปรียกนก ทำให้สามารถค้นพบการติดเชื้อ acanthamoeba ในกระจกตาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เรื่องที่ 4 เป็นความภูมิใจที่นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก คือ การได้ทำงานร่วมกับ รศ.ดร.จตุรงค์ พุทธรักษา ซึ่ง เป็นทั้งผู้ร่วมงานและเป็นผู้ริเริ่มงานดี ๆ หลายอย่าง มีทักษะและมีฝีมือในการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เป็นอย่างดี ทำให้งานวิจัยสามารถขยายขอบเขตได้มากขึ้น เช่น การศึกษาการติดเชื้อมาลาเรียในลิงหางยาวและลิงกัง ที่เป็นรังโรคของ Plasmodium knowlesi เป็นต้น เรื่องที่ 5 คือ การได้รับรางวัล Distinguished Achievement Award ประจำปี ค.ศ. 2010 จาก The World Federation of Parasitologists ซึ่งเป็นรางวัลที่มีการตัดสินมอบรางวัลทุก 4 ปี โดยตัดสินจากประสบการณ์ในการทำงานด้านปรสิตวิทยาพร้อมกับผลงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีผลกระทบต่อการวิจัยอย่างเด่นชัด และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้

ปัจจัยที่เป็นที่มาสู่ความสำเร็จ อันนำมาสู่ความภูมิใจ

เรื่องแรก น่าจะเป็นการปลูกฝังความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีระเบียบวินัย และความเสมอต้นเสมอปลาย จากคุณพ่อและคุณแม่ รวมทั้งตัวอย่างที่ดีของพี่ ๆ ทำให้สามารถทำงานและบรรลุผลในปัจจุบัน เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของความตั้งใจทุ่มเทในการทำงาน ในแง่ของงานวิจัยต้องตั้งเป้าหมายออกมาว่าในแต่ละปีเราจะต้องมีการค้นพบสิ่งใหม่ หรืออย่างน้อยต้องมีการต่อยอดผลงานเดิมให้เกิดขึ้น ซึ่งการต่อยอดอาจอยู่ในรูปของการประยุกต์สิ่งที่ค้นพบจากผลงานวิจัยเพื่อการสร้างนวัตกรรมให้การบริการผู้ป่วยดีขึ้น ถ้าผลงานชิ้นใดประยุกต์ได้ก็ต้องทำ อย่างเช่น การตรวจหาเชื้อมาลาเรียชนิดต่าง ๆ สามารถใช้เทคนิคอณูชีววิทยาเพื่อวินิจฉัยมาลาเรียทั้ง 5 ชนิดได้ โดยประยุกต์ความรู้ทางอณูชีววิทยาที่เรียนมาจากประเทศญี่ปุ่น พร้อมกับประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อสำรวจหาภาวะการติดเชื้อมาลาเรียในคน ในลิง และในลิง ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาในระดับอณูชีววิทยาที่ครบถ้วนมากที่สุดของประเทศ โดยการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งในกระบวนการวิจัยได้มีการพัฒนาวิธีการตรวจเพื่อการสำรวจ และจากผลการทดสอบในตัวอย่างจำนวนมากเหล่านี้ทำให้เราสามารถเปิดให้บริการผู้ป่วยได้เป็นครั้งแรกในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และเป็นที่ยอมรับที่ให้บริการผู้ป่วยในประเทศไทยในปัจจุบัน

เรื่องที่ 3 คือ การมีผู้ร่วมงานในทีมวิจัยที่ดี ปัจจัยข้อนี้จะมีผลต่อความยั่งยืนของการทำงานวิจัย ซึ่งนับว่าโชคที่ทีมมีผู้ร่วมงานที่ดีมาก ดังเช่น รศ.ดร.จตุรงค์ พุทธรักษา รวมทั้งเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนที่อุทิศตนอย่างเต็มที่ในการสร้างสรรค์งานวิจัยให้มีความยั่งยืน หลายครั้งที่ผู้กล่าวถึงบุคลากรในทีมงานของเรามี loyalty สูงมาก ความจริงใจกับผู้ร่วมงาน การไม่เอาผลประโยชน์อย่างเดียว การมีความยุติธรรม รวมไปถึงสัมพันธภาพของการทำงานในทีม นับว่ามีความสำคัญ

เรื่องที่ 4 เป็นเรื่องของ การสนับสนุนจากครูบาอาจารย์หลายท่าน ซึ่งโดยส่วนตัวนับว่าเป็นคนโชคดีที่มีท่านอาจารย์หลายท่านให้การสนับสนุน ชี้แนะ และให้โอกาส ท่านแรก คือ ศ.พญ.อุษา ทิสยากร และ ศ.นพ.จุล ทิสยากร ท่านทั้ง 2 มักให้ข้อคิดที่ดีเสมอ ให้ความเอ็นดูห่วงใยและสนับสนุน ให้กำลังใจ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ หลายครั้งที่ท่านให้โอกาสเพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ท่านที่ 2 คือ รศ.นพ.ชาติรี จินตนาวงศ์ ท่านเป็นอดีตอาจารย์ภาควิชาปรสิตวิทยา จำได้ว่า ตอนเป็นแพทย์ใช้ทุนท่านได้ให้ข้อคิดดี ๆ หลายอย่างในเชิงมนุธรรมจริยธรรม และการวางแผนชีวิต ท่านพร้อมจะให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องอย่างจริงจัง ท่านที่ 3 คือ Prof. Dr. Hiroji Kanbara ท่านเป็นทั้งครูและผู้ส่งเสริมเพื่อให้เกิดความสำเร็จในทุกด้าน จำได้ว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่รู้สึกยินดีอย่างมากในทุกครั้งที่ผมมีความก้าวหน้าทางวิชาการ แม้ปัจจุบันท่านจะเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ท่านยังให้ความรักและปรารถนาดีมาโดยตลอด นอกจากนี้ ยังมีครูบาอาจารย์หลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำงานของผม

กว่าจะถึงวันที่ประสบความสำเร็จ พบอุปสรรคอะไรบ้างและเอาชนะได้อย่างไร

แน่นอนที่การทำงานย่อมมีอุปสรรค จะมากน้อยเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งอุปสรรคน่าจะแบ่งเป็นอุปสรรคที่เกิดจากตัวเองและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอก สำหรับอุปสรรคที่เกิดจากตัวเองมักเป็นเรื่องของความเครียดและความกังวล ซึ่ง

จะบั่นทอนประสิทธิภาพของการทำงาน ซึ่งการมีสติ การบริหารจัดการเวลา ให้ลำดับความสำคัญของงาน รวมทั้งการมีเพื่อนร่วมงานที่ดีได้ช่วยให้อุปสรรคในการทำงานผ่านพ้นไปได้ด้วยดีเสมอ ส่วนปัจจัยภายนอกมักมีความซับซ้อนมาก และบางครั้งอาจแก้ไขไม่ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของปัจเจกบุคคลซึ่งมีภูมิหลัง แนวคิดที่ต่างกัน ดังนั้น การหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดผลกระทบต่องานย่อมน่าจะเป็นทางออกที่ดี

ถ้าย้อนเวลากลับไปแก้ไขได้ อยากไปแก้ไขเรื่องใด

ถ้าย้อนไปได้ผมอยากเป็นคนที่มีความสุขุมในบางเรื่องมากขึ้น คือตอนที่อยู่ญี่ปุ่นในระยะแรก ๆ เราปรับตัวไม่ได้ ไม่เข้าใจแนวคิดของคนญี่ปุ่นด้วยความที่มีวัฒนธรรมต่างกัน ทำให้เราสร้างกำแพงหรือมุมมองที่ไม่ถูกต้องกับเขา ตอนนั้นสังคมผมค่อนข้างแคบในญี่ปุ่น มีความไม่ไว้วางใจคนญี่ปุ่นว่าเขาจะดีกับเราหรือไม่ เพราะก่อนไปได้ข้อมูลจากเพื่อนที่มีอคติมาก บางครั้งเรามีปัญหาแล้วเราเล่าเรื่องให้คนหนึ่งฟัง เราคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ที่ไหนได้วันต่อไปมีคนรู้จักทั้งหมดในหน่วยงาน จริง ๆ สังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมที่เขาจะให้ความเป็นส่วนตัวสูง แต่ขณะเดียวกันเขาก็จะคอยเฝ้าระวังหรือดูแลกันอย่างเงียบ ๆ ลับ ๆ คนญี่ปุ่นไม่มองไม่ใช่ไม่รู้ ที่เขาพูดถึงไม่ใช่จินตนาการ แต่เป็นการดูแลกัน ไม่ได้ให้ร้ายกัน เขาจะให้เราช่วยเหลือตัวเองก่อน ตอนนั้นความไม่เข้าใจทำให้รู้สึกอึดอัดมาก ที่จริงญี่ปุ่นเป็นเอเชียสมัยใหม่และมีความเป็นตัวของตัวเองสูง คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นคนใจดี เป็นสังคมที่มีระเบียบวินัยสูง ยกย่องคนเก่ง คนขยันอดทน และเทิดทูนคนดี ถ้าย้อนไปได้อยากกลับไปแก้ไขความไม่สุขุมหรือโลกทัศน์ที่แคบของตัวเองในตอนนั้น เพราะทำให้เสียเวลาที่ดี ๆ ไป หลังจากนั้นผมกลับญี่ปุ่นแทบทุกปี ชอบญี่ปุ่นมาก

บุคคลต้นแบบในการดำเนินชีวิตหรือการทำงาน

มีหลายท่านครับ ถ้าพูดถึงคนที่มีอิทธิพลที่ช่วยผลักดันให้ผมประสบความสำเร็จได้จนถึงทุกวันนี้ ท่านแรก คือ ศ.พญ.อุษา ทิสยากร อาจารย์มีความเฉียบ มีความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ มีความตั้งใจจริงในการสนับสนุนลูกศิษย์ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเต็มที่ จำได้ว่าตอนเขียนตำรามาลาเรีย อาจารย์คงทนกับการที่ผมให้ความสำคัญในเรื่องนี้น้อยกว่าการสร้างผลงานวิจัยไม่ได้ ดังนั้น อาจารย์จึงได้เสียสละเวลามาหาผมด้วยตนเองพร้อมกับทำการติดต่อกับคณาจารย์แพทย์ในสถาบันต่าง ๆ อย่างเป็นทางการทางโทรศัพท์ ด้วยความเกรงใจอาจารย์อย่างมาก ตำรามาลาเรียเล่มแรกของประเทศจึงสำเร็จขึ้นมาได้ที่ยกตัวอย่างมานี้เพื่อแสดงให้เห็นทักษะในการกระตุ้นของอาจารย์เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการของศิษย์ ทั้งที่ตำราดังกล่าวไม่ได้เป็นประโยชน์ส่วนตัวอันใดสำหรับท่านอาจารย์เลย

อีกท่าน คือ Prof. Dr. Hiroji Kanbara ท่านเป็นผู้มองโลกในแง่ดีเสมอ มีอารมณ์ขัน ใจกว้าง จริงใจ เอ็นดูลูกศิษย์ทุกคน ถ้าเป็นงานสอนในสิ่งที่อาจารย์ไม่เชี่ยวชาญ อาจารย์พร้อมเสมอที่จะเชิญผู้รู้จริงมาสอนเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีที่สุดสำหรับศิษย์

นอกจากนี้ ถ้าพูดถึงความเป็นครูก็มีอีกหลายท่าน เช่น ศ.นพ.กัมมันต์ พันธุมจินดา หน่วยประสาทวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ ท่านอาจารย์เป็นคนที่เก่งมาก มีระเบียบวินัยในการสอน ตรงต่อเวลา อาจารย์ดูเหมือนดู แต่จริง ๆ อาจารย์ไม่ดูเลย อาจารย์ดูแลนักเรียนดี เป็นแบบอย่างหนึ่งที่ทำให้เรารู้สึกว่าอยากจะทำให้ง่งเหมือนอาจารย์ แต่อย่างไรก็เทียบอาจารย์ไม่ได้ อาจารย์มีหลักการที่ดีเสมอในทุกด้าน และอีกท่าน คือ ศ.นพ.จูล ทิสยากร อาจารย์มีบุคลิกของการเป็นแพทย์ที่ดีมาก มีความสุขุมเยือกเย็น อาจารย์คิดวิเคราะห์อย่างดีก่อนจะให้ความเห็นใด ๆ เสมอ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของการเป็นแพทย์ IDV